

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP.

• Megjelenik minden szombaton. •

Szerkesztőség: Erdélyi-út. (Törvényszéki palotával szemben.)

Felolvasó szerkesztő:

Előfizetési ára: egész évre 8 korona, fél évre 4 korona.

Kiadóhivatal: Dobay János könyvkereskedése Gyulán.

Dr. Frankó László.

1/4 évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron veszi föl.

Mezőgazdasági eredmények.

Darányi földmivelségi miniszter a napokban adta ki hivatalos jelentését mezőgazdaságunk ez évi eredményéről. Mi ezt egy mondatban összefoglalhatjuk.

Ha a múlt és ez évi terméseket összevetjük, megkapjuk az ugynevezett közepes eredményt.

Kár volna zúgolódni, mert elvégre is ha nincs sok, kevés sincs. Bejártam az országot és ha azt kérdeztem: Nos milyen termésük volt? azt felelték:

— Hát biz jobb is lehetett volna.

— Olyan nincs mint tavaly, de hát valamicske mégis volt.

A magyar ember nem olyan, mint a cigány. Megelégszik annyival, amennyi Isten áldásából kikerül. Nem zúgolódik.

A jelenlegi földmivelségi miniszter Darányi Ignác megbecsülhetetlen buzgalommal igyekszik mezőgazdaságunk felmúlását előmozdítani. Még a legszörnyűbb fejt se találhat gáncsolni valót működésén. (A »Pester Lloyd«-ot nem lehet fejnek számítani jelenleg, mivel a feje Falk Miksa ha fürdön van az egész egy fejetlen kéz, melyet egy csapat lipótvárosi érdekhajhász tőzser vezet. A tőzser hiénái nem kimélnék sen-

kit, ha a saját manipulációik sikere áll veszedelembé. A Pester Lloydnak meg azt kell szidnia, akit ezek az emberek kijelölnek — ha Falk Miksa fürdőzik.)

Aki Darányi működését ismeri, az nem teszi őt ki rosszakaratú kritikának. — Immár ötven (50) minta-gazdaságot rendezett be, melyeket — míg mások fürdöztek — sorra járt személyesen megtekinteni, egész falvakat hallgatott ki, emberről-emberre megkérdezte tőlük, mi a kívánságuk, mi a bajuk. A törlesztési határidejüket négy évvel megtoldotta. Kérésükre plébános lakokat építtetett, a házaikat sorra járta és még a kamaraikat, istállóikat is szemügyre vette, hogy személyesen győződjen meg a mintagazdaságok minő voltáról. Ezt mindegy nyáron áttette, mikor mindenki, akinek jut, fürdőbe megy: nyaralni, mulatni.

Hogy még mi mindent csinált ezen a nyáron, azt nehéz volna felsorolni. Azt majd a jövő évi mezőgazdasági eredmények fogják megmutatni.

Régi mondás az, hogy ahol a munka serényen folyik, ott az Isten áldása el nem marad.

Termény kivitelünk évről-évre szaporodik és immár a külföldön határozottan

elismerek, hogy Magyarországon nemcsak a kultur fejlődés éri már el a nyugat-európai fokot, hanem mezőgazdaságunk is hatható szerepet játszik a világ közgazdasági színpadján.

De maradjunk Darányi működésénél. Lenn járt Erdélyben. Allampénzen vásárolt tizezer hold földet oláhoktól, kik eladták azt. Hogy miért adták el, azt ne keressük. Elég annyit tudnunk, hogy kétszáz eddig nyomorban levő családnak, magyar családnak, juttatott megélhetést, boldoggá tette őket. Hogy mibe került ez a tizezer hold azt nem tudjuk, de annyit gyanítunk, hogy az a pénz nem olyan vagyon, melylyel nagyobb jótékony-ságot lehetett volna gyakorolni, melylyel a magyarországi közgazdasági állapotokat előnyösebben lehetett volna fejleszteni, mint ez utou való elhelyezés-sel. Mert ez a pénz meg fog térülni, de ha még nem is térülne meg egészen nincs mit sajnálnunk rajta. Visszakerült ime tizezer hold magyar föld Árpád jog örökösének kezébe.

Gyönyörűen ragyogó fényt vet ez Darányi miniszterre és azok a telepések, meg az unokáik is áldani fogják érte még a haló porukban is.

TÁRCZA.

Az ezer éves emléknél.

— Fürdői emlék. —

— Irta: Csorvássy István. —

Üdülni, pihenni jöttem e helyre, mely távol a világ zajától, a természet főnséges szépségét és változatosságát tárja fel előttem.

Sétálok a százados óriás hársak között, melyekről a monda azt tartja, hogy ezeket II. Rákóczy Ferencz ültetette, a kinek e hely kedvenc vadászterülete volt.

Itt volt vadászkastélya is, melyet most „Rudolf” háznak hívnak, s melyben most én is lakom.

Köröskörül járom, keresem, kutatom, ha talán valami jelt fódözhetnek föl, mi a száj-hagyományt igazolná, még egy pár tégláról is lekaptam az erősen reátpadt vakolatot, ha talán ezeken valamely betűt, címet vagy utbaigazító jelt láthatnék.

Semmit sem találtam. Ha volt is valaha, rég elpusztította azt az emberek kegyetlen kegyelele vagy rossz akarata.

Egyedül nagyarányu és méretü falai és építészeti rendszere teszik lehetővé e föl- tevést.

Levélben tudakozódtam beregnyeyei is-

merőseimtől: azt mondták, hogy a levéltár irományai közt nincs semmi, a mi ezt igazolná, de azért úgy tartja, úgy hiszi azt mindenki.

És ha már itt vagyok közel e helyhez, hol ősaink Etele hazájába bejöttek, óhajot-tam ezt is megnézi. Had boruljak le a földön, hol Árpád és vezértársai beléptek

Izgatott képzeletem nem hagyott nyugtot, égttem a vágytól, hogy mifélebb láthas-sam a Vereckzei szorost, melyen át jöttek őseink és a „Beczkid” hegyseget, melyre a nemzet kegyelele az ezredéves emlék-oszlop felállította.

Pihenni jöttem s mint a legtöbb fürdőző szokta tenni, jobban elfoglalom magamat és többet fíradok, mintha odahaza rendes munkakörömben lennék elfoglalva.

Egy pár társammal korán reggel utnak indultunk bérkocsin a kirándulásra.

Szolyva, Hohibirsa, Polema, Kuklena, Várszállás, Zavarka községeken panoráma-ként váltakozó gyönyörű tájakon át, mintegy négy órai menet után Alsó- és Felső-Vereckére érkeztünk, melyen keresztül menve, meglehetősen fárasztó uton jutottunk a „Beczkid” bérc ormára, melyen az ezer éves nemzeti emlék van felállítva: Magyar és Lengyelország határan.

Itt költöttük el úti társaimmal, magunkkal hozott ebédünket egy árnyas és illatos fenyves berekben, melynek fele Magyar- fele Lengyelországhoz tartozik.

Az ezer éves niult nagy emlékei lelkesítettek bennünket. Véghatárán a hazának és kezdetén a második ezredének, öröm és fájdalom váltakozó érzései között üritet-tünk poharat a hazaért és egy jobb, boldog jövőért!

S szívünk, lelkünk teljességéből, levett kalappal zengettük el nemzeti himnuszunkat:

Isten áld meg a magyart:
Jó kedvel, bőséggel,
Nyújts feleje védő kart,
Ha küzd ellenséggel!
Balsors, a kit régen tép,
Hozz rá vig esztendőit,
Megtűnhődte már e nép,
A múltat s jövőndöt.

Az erdő százados fái visszazugták, a bérczek visszahangoztatták: a refrent:

Megtűnhődte már e nép
A múltat s jövőndöt!

Mint Abel tiszta áldozatának oltárfüstje szállott a mi nemzeti imánk is égfelé, a népek és nemzetek hatalmas urához és erős Istenéhez, „ki” választott népet, a magyart ide vezérelte és itt annyi vész és vihar kö-

Ezek láttára Darányi minister legádázabb ellenségei sem vonhatják meg tőle az elismerés babérjait. Szükségünk van a magyar földes-gazdákra. Az oláhok menjenek külföldre a kapott pénzzel, vagy értékesítsék itthon, az már nekünk mindegy. A fődolog az, hogy kétszáz magyar család jutott örökös kenyérhez, a mit csupán Darányinak köszönhet.

Mert meg vagyon irva, hogy ahol se-
renyén folyik a munka, ott az Isten ál-
dása nem marad el.

Dr. Móricz Endre.

Az újvidéki főispánság.

Kér! Gyulából Zákó Milán.

Fenti czímmel a »Magyar Szó« politikai napilap a következőket írja: Kéry Gyula főispánságáról.

A Magyar Szó legelső számainak egyikében, tehát legalább is ezelőtt 8 hónappal, volt alkalmunk hirt adni Széll Kálmán ama legujabb paktumáról, hogy a szerb nemzeti-ségiek jóakaratai semlegességének biztosítása végett Újvidékre, a szerb nemzeti-ség aspirációk és conspirációk gyújtópontjába, szerb származású főispánt fog kinevezni. Egyelőre még nem Polyték közül ugyan, akik Filippinél adnak nekünk randevukat, hanem azért mégis olyan embert, akinek a szerb volta származásánál, családi összeköttetésénél, s minden személyes tulajdonságainál fogva feltétlenül kétszegtelen. Egy ily férfinak újvidéki főispánná való kinevezése okvetlenül diadala a szerbeknek, s még inkább szerb kulturális és politikai centrummá teszi Újvidéket, mint amilyen eddig volt.

Hírünket annak idején megczafolták a kormány lapjai is siettek kijelenteni, hogy az újvidéki főispánság betöltése a legközelebbi napokban meg fog történni. A belügy-minister meg is találta az alkalmas embert Kéry Gyula min. tanácsos személyében, s az ő akkori állításuk szerint az erre vonatkozó felterjesztés meg is történt Ő Felségéhez. Később aztán, mikor a kinevezés mind-

azáltal napról-napra és hétről-hétre késétt, megtudtuk tőlük, hogy ez a késedelem csakis azért van, mert a szükséges reprezentatív költségek mennyiségére nézve tárgyalások vannak folyamatban.

Azért végül csak kisül, hogy nekünk volt igazunk s az újvidéki főispán még sem Kéry Gyula lesz, hanem Zákó Milán. Isten mentse, hogy rosszat mondjunk, vagy csak gondoljunk is Zákó Milánról. Volt főszolgabíró, tetőtől-talpig gentleman, ugy nevelésének, mint vagyónának erejénél fogra. Ha kinevezik Békésbe, Csanádba vagy akár Vasha is főispánnak, senki azon meg nem ütközhetik, s a vármegyében is valószínűleg szivesen üdvözlök, aki a főispáni kvalifikációt nemcsak abból szerezte, hogy neki vannak a legjobbban vasalt nadrágjai. — Újvidékre azonban Zákó Milán nem való főispánnak. Oda olyan ember kell, aki ott félreérthetetlenül a magyar szupremáciát képviseli.

Éppen azért nagyon csodálnok, ha csak-ugyan igaz volna a hír s a kormány a maga újvidéki exposituráját ilyen bízhatatlan rövid látással választaná meg. Utóvégre is Újvidék éppen az a pont, ahol meg kell mutatni, hogy ez így Magyarország, ahol a magyar nemzet uralkodik. Itt határozott magyar színének kell lennie, aki a kormányt képviseli, a főispánnak.

UJDONSÁGOK.

— **Vármegyei közgyűlés.** Békésvármegye törvényhatósági bizottsága október hó 1-én tartja őszi rendes közgyűlését. Ez alkalommal fogják betölteni az *Oláh György* halálával megürült tisztí főügyési állást, melyre mint már megemlítettük, komoly pályázók: dr. *Zöldy Géza* gyulai és dr. *Pándy István* csabai ügyvéd. A választáson kívül érdekes lesz az alispáni évnegyedes jelentése, mely ilyenkor fel szokta ölelni a vármegye negyedévi munkálkodását. A tárgysorozatot a jövő héten állapítja meg az állandó választmány.

— **A főispán esküvéje.** Dr. *Lukács György* Békésvármegye főispánja kedden f. hó 11-én esküdött örök hűséget a szatmár-

megyei Nagy-Doboson *Perényi Madoly* bárónőnek, néhai báró *Perényi Péter* volt országgyűlési képviselő leányának. A polgári házasság-kötést, mely délután 2 órakor volt a *Perényi-kastély* nagy termében, *Ilosvay Endre* mészárszakai főszolgabíró végezte. Tanúk voltak: *Lukács László* pénzügyminis-ter és báró *Perényi Péter* volt főispán. Az egyházi szertartás három órával később folyt le a bárói család kápolnájában. A nászmenetben résztvettek: a menyasszony *Lukács Sándor* és báró *Perényi Péter* karján, a vőlegényt báró *Perényi Helén* és *Lukács Gizella* vezették, azután jöttek a nyoszolyópárok: báró *Perényi Zsigmond* báró *Perényi Edittel*, *Lukács Ernő* báró *Perényi Zsófiával*. Utánok a vőlegény násznagya: *Lukács László* pénzügyminis-ter, özv. báró *Perényi Péterné* szül. tiszaujhelyi *Ujhely Ilona* örömanyával, a menyasszony násznagya: báró *Perényi Zsigmond*, özv. erzsébetvárosi *Lukács Györgyné* szül. gyarmati *Tar Kristína* örömanyával, *Szilágyi Dezső* volt igazságügyminis-ter *Lukács Bélánét* a párisi kormánybiztos nejét, gróf *Hugonny Béla* szatmármege főispánja báró *Perényi Zsigmondnét*, tiszaujhelyi *Ujhelyi Mihály* báró *Perényi Gábornét*, dr. *Fáby Sándor* kir. tanácsos, Békésvármegye alispánja tiszaujhelyi *Ujhelyi Mihály*nét, Nagy László Szatmármege alispánja tiszaujhelyi *Ujhelyi Tamásnét* vezette a karján; követték őket: báró *Horváth Ferencz*, báró *Perényi Péter* dragonosy kapitány, *Ilosvay Endre* főszolgabíró, tiszaujhelyi *Ujhelyi Tamás* nyirbátori szolgabíró s a rokon család többi tagja. Az esketést a beteg *Meszlényi Gyula* szatmári püspök helyett *Hekelain Károly* kanonok végezte nagy segédlettel. A ceremóniás szertartás előtt szék beszédet intézett az új párhoz: a házassélet örömeiről és a boldogságról. Maga az esketési szertartás félóráig tartott. Este hét órakor fényes lakoma volt s itt számos felköszöntő hangzott el. Legtöbbször persze az új pár boldogságára ürltek ki a poharak. Felköszöntőket mondtak: báró *Perényi Zsigmond* az új párra *Lukács László* pénzügyminis-ter az örömanyákra, gróf *Hugonny Béla* főispán *Lukács*

zött ezer éven át megtartotta és megfogja tartani, mind az időnek végeiglen.

Ebéd végeztével elindultunk vissza a szorost megtekinteni.

A Vereczkei-szoros tulajdonképen felső Ragovicza nevű ruthén kis községnél kezdődik. Fellegekbe emelkedő két szikla-bérc között, oly keskeny földnyelv vezet, hogy az ellenoldalról jövő kocsi is csak óvatosan térhetnek ki egymásnak, egyik felől szédületes mélységben örvénylik és zúg a „Latorcza“ folyó, az utszélén mindenütt támfák vannak biztonságot tekintetéből. Ki innen elszédülve hullana le: szörnyebb halált halna, mint ha a toronyból dobná le magát.

A tulajdonképeni szoros azonban az ugy nevezett Dunitónál kezdődik, itt van egy magától a természetből alkotott négy-szegű emlék-oszlop, egy bazalt. Szirt-darab legalább tizenöt méter magas, melynek közepén márvány emléktábla van következő felirattal:

„Az ezer év emlékére.“

1896—1896.

Árpád. I. Ferencz József.

Közepén van Magyarország czimere. Ez első nyomhelye honfoglaló őseink-

nek. Talán azon apró kövi-mohával benőtt forradások, melyek a sziklán láthatók az ő fegyvereik vésései. Emlékelek az utódoknak, melyeket nincs ma ki elolvasni tudjon.

Itt jött a fejedelmi vezér Árpád hét más főnökkel, kik már előzőleg és egyhangulag őt választották főnöküknek, ki legvittebb a harcban és bölcsőbb a békében.

Hét nemzetség jött, kiknek neveik voltak: Álmos, Előd, Kond, Und, Tas, Huba, Tuhtom.

Jöttük megelőzte hírüket.

Már Etelközben VI. Leó görög császár szövetséget kötött velük Simeon bolgár-fejedelem ellen, kivel náboruja volt, melyet a magyarok diadalmasan fejeztek be, s nagy zsákmánnyal tértek vissza Etelközbe.

Itt nem sokára régi ellenségeik: a bessenyőktől és bolgároktól szorongattatva: tovább költöztek észak felé, utjukban az oroszokat és szövetségeseiket a kunokat egy elhatározó ütközetben megverték, és néhány nap alatt Kíev városán kívül egész tartományt meghódítottak.

A városba szorult és megijedt orosz és kun vezérek követeket küldtek Árpádhoz, kérévén, hogy ne üzné ki népüket lakhelyéből, inkább menne a havas-hegyeken túl

Pannon földére, mely igen szép és termékeny ulaj: a Duna, Tisza és más folyamok öntözik, melyek halakban bővölködnék, hol szlávok. bolgárok és oláhok laklak, kiket könnyen meghódíthatnak.

Még éltek a magyarok között az ő hagyományok Pannoniáról, Etelének a nagy hun királynak országáról, éltek a nép ő mondáiban a táltosok emlékeiben a rhonbanók krónikáiban és midőn ezt most említettmi hallották: ellentállhatatlan vágy ragadta meg lelküket, a soha nem látott őshaza iránt.

El tehát Pannoniába, Etele szép országába, elfoglalni az őket, mint törvényes örökösöket megillető ősi-birtokot.

A ruhénektől részlekre küldött gazdag ajándékokkal indultak el.

Meg nem hódították őket, de sokkal erősebb lánczokkal csatolták magukhoz.

A kunok vezérei és az oroszok főnökei megismerkedvén Árpáddal és a többi vitéz, de barátságos vezérekkel, és megszerezvén az egyenes szívű és lelki hősokeket, elhatározták, hogy hozzájuk csatlakoznak, velük harcolnak, jó és balsorsban mindenkor osztályrészeik lesznek.

Árpád és a vezérek örömmel fogadták

Lászlóra, Nagy László alispán Szilágyi Dezsőre, dr. Lukács György főispán Hehelein Károly kanonokra, dr. Fábry Sándor Békésvármegye közönsége nevében az új párra, Nagy László alispán dr. Fábry Sándorra, báró Perényi Zsigmond Szilágyi Dezsőre, dr. Lukács György Szatmár és Békésvármegyek testvériesülésére, gróf Hugonay Béla és Schmelcz Lajos plebános az új párra. Gratuláló-levelek és táviratok százával érkeztek az új párhoz. Békésvármegyében özön táviratot adtak fel az esküvő napján. Táviratilag fejezték ki szerencsekívánataikat többek között: báró Fejérváry, Darányi, Plósz, Wlascics és Hegedűs miniszterek, Zsilinszky, Gromon, Nemeskéri-Kiss, Tarkorich, Graezenstein és Nagy államtitkárók, Schlauch Lőrincz bíboros püspök, Meszlényi Gyula szatmári és Firczak Gyula munkács püspök és még igen sokan. Az új pár másnap hajnalban vonatra ült s egyenesen haza jött. Mikor a vonat, melyben utaztak, békésmegyei földön robotogott előre minden állomáson nagy közönség várakozott a főispáni párra, s a míg a vonat pihent a közönség lelkesen ünnepelte dr. Lukács Györgyöt és nejét. A megye határán kívül Mezőúron Krosmarik János szarvasi főszolgabíró üdvözölte őket öttagu küldöttség élén, a megyében pedig Gyomán Rohoska Mihály főszolgabíró, Mezőberényben Popovits Szilveszter békési főszolgabíró, Békés-Csabán Sztraka György főszolgabíró és Korosy László első jegyző fejezték ki szerencsekívánataikat. Rendkívül lelkes fogadtatás volt Gyulán, hova délután 3 órakor érkeztek meg. A vasúti állomáson nagy közönség gyűlt egybe s percekig tartó lelkes éljenzés hangzott fel, mikor a vonat megállt s dr. Fábry Sándor alispán után az ifjú pár lépett ki a kocsiból. A város közönsége nevében *Dutkay Béla* polgármester tartott üdvözlő beszédet s virágosokot nyújtott át a főispánnak, ki azt bájos mosolyalaj közönte meg, majd élő szavakkal is kifejezte halálját a szives fogadtatásért, mire a közönség frenetikus tapsban tört ki. A főispánné lényének elbájoló varázsával egy csapásra meghódította Békésvármegye közönségének szeretetét. Készülő szavainak befejeztével a

főispán bemutatatta nejének a tanács tagjait, kikkel az ifjú asszony sorban kezét fogott. Ezután kocsióra ültek s a megyebázházhoz hajtottak, hol a lépcsőházban dr. *Bodoky Zoltán* vármegyei főjegyző üdvözölte tisztársai élén a főispáni párt s átnyújtotta a megye tisztikarának díszes virágosokrád. A szives üdvözlést itt is melegen megköszönte a főispánné. Gyula város főbb utcái zászlódiszt öltöttek erre a napra, s különösen az Erdélyi-úton az Árpád-utcán s a megyebáz körül alig volt épület, melyen zászló ne lengett volna. Este fáklás-zenét rendeztek az új pár tiszteletére. Ezer és ezer ember gyűlt össze a városházánál este 7 órakor, s hogy az ünnepély minél nagyobb fényvel menjen végbe Pista és Tóni ez alkalomra egyesült bandáját rukkoltatták ki. A *Rákóczy* induló hangjai mellett vonult az impozáns fáklás menet a főispán lakása elé, hol a dalkör közreműködésével szerenádok adtak az új párnak. A lelkes éljenzésre az ablakban megjelent a főispáni pár s mosolygva köszönték meg az ovációt. Látszott arcukon, hogy jól esik nekik az üdvözlés, melyben a megye székvárosa részesítette őket — öszinte szeretetből.

— **Bartóky József kiténtetése.** A hivatalos lap hétfői számában olvastuk, hogy a király dr. *Bartóky Józsefet* Békésvármegyenek egykor köztisztviselben álló főjegyzőjét, a földmivélésügyi miniszterium osztálytanácsosát a harmadosztályú vaskorona renddel tüntette ki. A kiténtetést hírül adó királyi kézirat a következő:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. *Bartóky József*, a magyar földmivélésügyi miniszterium osztálytanácsosának a gazdasági munkások körül szerzett érdemei elismeréséül, harmadosztályú vaskorona rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1900. szept. 3-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf *Széchenyi Gyula* s. k.

A közvélemény széles rétegei, de különösen Békésvármegye közönsége mely büszkén mondhatja *Bartókyt* a magáénak, bizo-

nyára nagy örömmel fogadják az őt ért kitüntetést, ismervén a jeles főtisztviselő fáradhatlan buzgalmát és fényes tehetőségeit. A mezőgazdaság ügyeinek megbecsülhetetlen szolgálatakat tett *Bartóky* nemcsak hivatalos működése utján, de ama szociálpolitikai törvények által is, amelyeknek tervezetei az ő fényes pennája alól kerültek ki, magukon hordva szerzőjük bámulatos tudását és a magyar földhöz való forró szeretetét. Ez érdemeinek jutalmát látjuk a király elismerésében, amelyhez szívből gratulálunk neki, s azt hisszük, vármegyénk egész közönsége örömmel üdvözli őt, a megye kiváló szülöttét a legmagasabb helyről jövő kitüntetése alkalmából.

— **Gyula város képviselőtestülete** folyó hó 17-én délelőtt 9 órakor a városháza nagyteremben *rendkívüli közgyűlést* tart, a következő tárgysorozattal: 1-ször. A Józsefvárosi hid melletti épület eladására vonatkozó előterjesztés. Ezen ügyre nézve folyó évi augusztus hó 27-én tartott közgyűlésen lett e mai nap most már mint harmadik határidő kitűzve olyként, hogy a felett ezen közgyűlésen a jelenlevők többségével fog érdemleges határozat hozatni. 2-ször. Községi közigazgatási tanfolyamot hallgatók részére alapítványi ösztöndíj létesítésére vonatkozó miniszteri rendelet. 3-ször Gyula város árva-tárára a folyó évre kirótt adó kiutalványozás iránt. 4-szer. Augusztus havi pénztárvizsgálati jegyzőkönyv. 5-ször. Augusztus havi közegészségi állapotokról szóló jelentés.

— **Halálozás.** Fájdalmas szívvel írjuk e sorokat, midőn megemlékezünk legjobb munkatársunknak *Endrődy Géza* gyulai rendőrkapitánynak haláláról. Hosszas kínos szenvedés után hunyta le szemeit, hátra hagyván nagyszámú gyászabornult családát. Az irodalom is anyes vesztéséget szenvedett e munkás ember halálával, mert egyike volt a fejlődő magyar rendőrirodalom leghatékesebb előmunkásainak. — Kézi könyveit a magyar csendőrség évek óta tankönyvül használja s az új bűnvádi perrendtartás életbe lépése után megírta a kiadta a „Bűnügyi nyomozatok kézi könyvét,” melyről a rendészeti sajtó a legfényesebb elismeréssel nyilatkozott s melynek országos

az új szövetségeseket, kik esküvel fogadták, hogy Árpádot fejedelmöknek ismerik, néki mindenben engedelmessé fognak.

Igy indultak el, részben kalauzok vezetésével, kik a vidéket és a szomszédos tartományt igen jól ismerték.

Egy sasfaj madár repült felettük és előttük most is mint előbbi egész utójokban. Hadúr szent madara volt ez, a „Turul” ez mutatta az utat, hogy merre menjenek, sima, egyenletes szárnylebennéssel röpülve, haladván előttük, míg jó úton haladtak és csapkodva, vijjongva, ha netalán letétek arról.

Halicsnál egy hónapig pihenne, miután a halicsi fejedelem kétezer íjászt és fejszékkel fellegverkezett munkásokat küldött, kik utjokat a hegyeken és erdőkön keresztül kiegyengetnék, érték 889-ben a Vereckei-szoroshoz, a hol most épen mi állunk.

Nagyszerű tájkép tárult itt előttük. Mellettük magas hegyek, melyeknek ormait fellegek borítják, talán elhunyt őseik szellemei tartózkodnak ezekben, őrködvé felettük, alattok örvénylő mélységben egy kisebb folyó nyargal, mely halakban kifogyhatatlan gazdagnak látszik. előttük délnyugat-felé a beláthatatlan messze sík róna-föld,

mely felett ott lebeg ős hazájuk szép tündére, a rég nem látott délibáb.

Yezérek és az egész nép, egyiránt mélyen megvoltak hatva, el voltak ragadtatva.

— Ez az! Kiáltottak fel örvendezve, Etele ős királyunk hazája és drága öröksége, ez lesz a mi új hazánk is.

Üdv Hadúrunk, ki ide vezértett bennünket! S meggyújtották az áldozat szent tűzét és hófehér meny nemes részeit áldozták ősök Istenének: Hadúrunk.

A füst egyenesen és magasan szállott fel; a nap derűlten ragyogott a tiszta ég boltozatáról, a *Turul* egy közeli szikla ormon telepedve meg helyeslőleg bólingatott fejével és pihenni látszott.

A „tálosok” és „giláczok” azt mondták, hogy Hadúr örömmel fogadta tőlük az áldozatot. Ez a számokra Istentől rendelt hely.

És nem sokára fölkerelkedvén átjöttek a szoroson.

Ott vártak reá Zalán fejedelem elibök küldött hadai.

Megütköztek vele és szétvervén azt, lejöttek a legelső helyiségig, melyet elfoglalván, mint hogy az eddig jövelet sok munkájukba került, ezt *Munkácsnak* nevezték.

Itt Árpád megpihentetvén seregét, egy vár építéséhez kezdett.

Már ős hazájokban is építettek fa és földvárakat, oltalmul a betörő idegenek ellen. Itt a közelben sok és nagy sziklatömbök vannak és jobb lesz szilárd anyagból építkezni, maga a természet alkotott erre igen alkalmas helyet, — nem messze Munkács helyégtől a síkságból, egész magánosan emelkedik ki egy magas, meredek és részben sziklahegy, hadászati tekintetben ennél alkalmasabbat keresve sem lehetne messze földön találni.

Es hozzá fognak a vár építéséhez, nagy akarat erélyvel és kitűnő szakértelemmel, ők voltak Munkács vára első alapítói.

Innen Ungvár alá szállottak és azt ostrom alá fogták. A várkapitány *Laborcza* Zalán fejedelem helytartója, nem bizva erejében: megszökött a várból, de az utána érked gyors lovú magyar harcászok őt utól érven és elfogván, azon kis folyó partján, mely a vereckei szorosból egyenesen erre alá ömlik: felakasztották, mely szomorú esemény emlékét örökíti meg a *Laborcza* ma *Latorca* folyó neve, az itt kivégzett ellenséges vezér nevével nevezetvén az.

Mint ködfátyol-képek gyorsan váltakozó

elsterjedése igazolja annak felette hasznos voltát. Évek során át, míg Gyulára rendőrkapitányá ki nem nevezetett, szerkesztette az egyedüli magyar rendészeti lapot a „Magyar Csendőrt” a működésével az összes szakkörök teljes elismerését kivirta. Munkás, szorgalmas életet élt s a tullesztett munka ösztörtöte idegeit és megsemmisült. Az Isten adjon neki örök nyugodalmat s hozzátartozóinak vigasztalást. A család által kibocsátott gyászjelentés a következő: Endrédi és széplaki Endrődy Gézáné szül. feldegi Fellner Etelka és gyermekei: Sarolta, Ilona, férjével: dr. Frankó Lászlóval; Emeske, Géza, László, és Lila, valamint endrédi és széplaki Endrődy János mint apa gyermekeivel, számos rokon és jó barát nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb férj, apa, fiú, testvér, rokon és jó barátunk endrédi és széplaki Endrődy Géza nyug. m. kir. csendőrfőhadnagy Gyulaváros rendőrkapitányának f. évi szeptember hó 12-én, délelőtt 10 órakor, életének 49-ik és boldog házasságának 25-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 13-án déltűn 4 órakor lettek a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli Szent-Háromság temetőben örök nyugalomra helyezve. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig folyó hó 14-én reggeli 7 órakor fog a róm. kath. anya-templomban az egek Urának bemutatattott. Áldás és béke drága poraira! Temetése csütörtök déltűn ment végbe nagy részvét mellett. Megjelentek többek között a megyei tiszviselők élűkön dr. Lukács György főispánnal, Gyula város küldöttségét Dutkay Béla polgármester vezette. Ott láttuk a Gyulán állomásozó csendőrség küldöttségét és kivonultak a rendőrök, hogy elkísérjék utolsó útján az elhunyt főnököt. A halotti beszterelését Groh Ferencz prépost-plébános végezte nagy segédlettel. Megható volt, hogy a koporsót fél ton a rendőrök vitték karjaikon. Csak a kis kápolná-nál tolták a gyászkosziba, mely után szokogva ment a bánattól mélyen lesújtott család. A koporsót számos koszorú borította; koszorút helyezett Gyulaváros tisztkára is.

— **A kötött- és szövött-árak gyára.** Az új gyár vezérigazgatója Weisz Mór a művezetővel külföldre utazott, hogy a szükséges nyers anyagok és gépeket megtekintse és beszerezze, a gyár épületén a munka serényen folyik ugy, hogy e hó végével előre láthatólag az épület készen lesz, s a gyár már október hó első felében megkezdí működését, még pedig nem mint tervezve volt 50, hanem 65 géppel.

— **Tanító változás.** A gyulai államilag segélyezett községi polgári iskola fiatal tanítója Szvacek Rezső lemondott állásáról, mivel a budapesti VIII-ik kerületi gyakorló gymnasiumhoz nevezetett ki. Helyét most hűtfőn töltötte be az iskolaszék és pedig olyan formán, hogy Bánhegyi István nyugalmazott tanfelügyelőt választotta meg ideiglenes minőségben a polgári iskola tanítójának.

— **Felavatási ünnepély.** Holnap déltűn avatja fel a gyulai újrárosi olvasókör ujonnan épült helyiségét. A felavatási ünnepély déltűn három órakor veszi kezdetét. Programja a következő: 1. Szózat, éneki a dalkör. 2. Alkalmi beszéd, tartja Bodoky Zoltán vármegyei főjegyző. 3. Hymnus, éneki a dalkör. Este 7 órakor zártkörű táncvigalom lesz. Belépődij az estélyre egy korona. Felülfizetések a kör pénztára javára köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Közbejött akadályok miatt a hangverseny, melyre már szintén folytat az előkészületek elmarad — azonban még e hó 30-ikán fog rendezni az újrárosi olvasókör egy másik táncmulatságot és pedig olyan fényes műsorral, mely pártját fogja ritkítani. Ezre a hangversenyre már most folynak a próbák.

— **Kinevezés.** Morvaj Károly szarvasi járásbírósi albirót Ő felsége a király-szatmár-németi törvényszékhez bírává nevezte ki.

— **Eskűvő.** Wurum Béla gyulai honvéd-százados mad u. esküszik örök hűséget Csabán Bajcsy János nyugalmazott állatorvos szép leányának, Gizellának.

— **Új templom.** Schlauch Lőrincz bíboros-püspök áldozatkészségéből az Orosháza melletti Gyopárhatmán új római katolikus templom épül. Az árlejtésben az építést, mint

legolcsóbb ajánlattevők, id. Bus Gusztáv és Pusztai János orosházi vállalkozók nyerték el, 28000 koronáért. A munkát már meg is kezdték.

— **Elaludtak a titániát.** Nem messze Gyulától furcsa esett történet, isteni tiszteletre harangozók össze a híveket, összegyűlekeznek a hívők, de nincs sem pap, sem kántor, rá zendít hát a grűlekezet a zsol-tárra énekelnek, énekelnek már vagy egy óráig, mikor végre megsokallják a várakozást s hazasozolva betekintenek az ecelesiára, hát bizony a tisztelendő ur is, meg kántor utam is az — igazak álmat aluszsa.

— **Halálozás.** Sok szép időt élt férfú hunyta le örök álomra szeméint folyó hó 10-én Kétegyházán. Nesinger Lipót, a gróf Almásy családnak hosszú évtizedeken keresztül volt házvezetője, 83 éves korában meghalt, temetése a falu összes intelligentiája, s mondhatni egész lakossága nagy részvéte mellette ment véghe, melyen a grófi család is jelen volt. Nyugodjék békében!

— **Tanárválasztás.** A csabai Rudolf gimnázium kormányzó bizottsága e hó 8-án tartott ülésében dr. Zimányi Dánielt rendes, Jokai Lajost pedig helyettes tanárnak választotta.

— **Eltűnt iparos.** Orosházán — mint ottani levelezőnk írja — nagy feltűnést keltett Benkő Pál építőmester eltűnése, kit több mint két hete nem láttak már. Egészen biztosra veszik, hogy Amerika felé vette útját, mert a jőnevű építőmester utóbbi időben olyan vállalatokba bocsájkozott, a melyek a tőnk szélére juttatták a bukást kikerülendő megszokott hitelezői elől.

— **Hymen.** Dörslinger Béla csabai kereskedő eljegyezte Lehoczky Mihály csabai kereskedő leányát Terikét. — Gyóji Miklós csabai m. kir. h. állami anyakönyvezető ma, szombaton déltűn esküszik örök hűséget Boné Mihály kurticsi birtokos leányának Esztikének.

— **Csaba város képviselőtestülete** hét-főn délelőt tartotta szeptember havi közgyűléset. A 16 pontból álló tárgysorozatot egy jó félóra alatt minden felszólalás nélkül elintézték. A közgyűlésen elhatározták, a

alakjai merűltek fel lelkem előtt ezer év előtti nagyobb szabású események képei. És mit fognak rólunk ezer év múlva irni az utódok?

Mit fog mondani a kérlelhetetlen bíró, a megvesztegethetlen történelem?

Nem kellend-e ismeretlen sirjainkban szegyenkezve megfordulni? s nem fogja-e korunk pestises járványa jobban égetni lelkűnket, mint Dante poklának örökkön lángoló tüze az elkárhozott lelkeket!

Sietek menekűlni a sötét gondolatoktól. Zavatka községen keresztül jővén, megállítottuk kocsinkat.

Ünnep volt. Megszólítottam a házak előtt álldogáló embereket, kérdezvén a község nevét.

— Zavatka! nyertem feleletűl.

Egy idős ember, ki ezt hallotta, sietett akostársát kiigazítani.

— Nem jól tudja ez Uram! ne hajtson rá. Rákóczy-szállás ennek a neve.

Meglepetve tekintettem embremre.

— Es miért hívják így? kérdeztem élénk érdeklődéssel.

A ruthén atyafi büszkén vetette fel fejét és pillanatig gondolkodva így felelt:

— Mert őseink Rákóczy fejedelem lovas katonái voltak. Az Úr bizonyosan többet tud erről mint mi.

Paraszt udvariasság, egy soha nem látott idegenrel szemben.

A bereg megyei ruthének egyéb íránt mindannyian büszkék arra, hogy őseik egykor a nagy Rákóczy Ferencz fejedelem leg-hűbb katonái voltak.

Vereczkétől másfél óra távolban van a Beczkid ormán az ezred éves emlék-oszlop. Az ide vezető serpentin ut remeke a magyar építészetnek és jelzője műszaki képzettségünk magas nivójának.

Az emlék-oszlop keleti oldalán van Kóródy Sándornak gyönyörű poemája:

Hon! e bérz ormon
Szíved hevesebb dobogása
Jelzi, hogy ősi honod
Drága határa ez itt.
Itt bangzott el egykor
Riadó csatakürtje Lehelnek.
Nagy Rákóczynek itt
Hullata bucsú könyvét!
Szent kegyelet tüze gyűl
Itt, minden csipke bokorban
Oldozd meg sarujadat
Szent hely ez itt! a hol állsz!!

Egy ideális költő gyönyörű éneke ez, nem illik egészen bele a mai realis kor keretébe, melynek szűlőttei lelkében csak a hűs faszekak mellett gyulad fel a szent kegyelet tüze.

A „Beszkid“ másik ormára esett tekintetem.

Megdöbentem. Az ezt borító hófehér felleg áthatlan leple alatt, az egy örök Isten tűnt föl képzeletemben, ki egyik kezét áldólag, másikat fenyegetőleg tartja a hármass halom és négy folyó határolta föld felett, mintha mondana:

— Légy áldott, ha hű maradsz! Légy kétszeresen áldott, ha megtartod ezer éves alkotmányodat, melyre első Fejedelm Árpád és vezérei is megesküdték!! Nem átkozlak meg! Ten kezed fog megverni, ha elhagysz ezt! S ekkor én is elhagylak és nem leszesz választott népem tovább.

— El, el innen! Agyam még szédűl, a multak dicsőség koszoruzott emlékeitől s talán még jobban a sivar jelen rohatag talaja bűzétől.

Elrohantam, ne hogy leszédűljen a Latorcza halálosan örvénylő szikla fenekére.

király legfelsőbb kizárólagának, melylyel 70-ik születése napja alkalmával a magyar nemzet részéről tanúsított szeretet megnyilvánulását mond köszönetet, egész terjedelmében jegezt könyvbe iktatásait. Közgyűlés előtt a képviselőtestület tagjai részt vettek a róm. kath. templomba Erzsébet királyné lelki üdvéért tartott gyászistentiszteleten.

— **Halálozás.** A gyulai kir. törvényszéknek régi becsült tisztviselője hunyt el hosszasan, munkás élet után. Koporsóját a részvét vette körül. Családjá a következő gyászjelentést bocsátotta ki: özv. Jakabffy Józsefné szül. Hever Anna saját, valamint az elhunyt testvérei: Anna férj. Lőrincz Andrásné gyermekével: István gyermekökkel; továbbá sógoronja: özv. Jakabffy Ferenczné gyermekeivel; valamint számos rokonai és jó barátai nevében is szomorodott szível tudatja a legjobb férj, testvér, sógor, rokon és jó barát *Jakabffy József* nyugalmazott törvényszéki iroda-főnöknek folyó évi szeptember hó 13-án délelőtt 11 órakor, életének 73 ik és boldog házasságának 33-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 14-én d. után 4 órakor lettek a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli Szent-Háromság temetőben örök nyugalomra helyezve. Az engedszelő szent mise áldozat pedig folyó hó 15-én reggeli 7 órakor fog a róm. kath. anyateplomban az ezek Urának bemutatottat. Áldás és béke hamvaira!

— **A színesz-egyesület** legutóbb tartott vizsgálatán, a Gyulán legutóbb játszott színtársulat tagjai közül *Szegedi Zelmát* és *Erdei Boriskát* rendes tagságra ajánlotta.

— **Osztályorszjegy nyeremény.** *Goldmann* Kálmán gyulai kereskedő az osztályorszjáték legutolsó húzásán 3000 koronát nyert. A szerencsés embert express levéllel értesítették sorsjegyének kihúzásáról s a vett értesítés után fél óra múlva már meg is kapta pénzét: a Gyulaideiki takarékpénztár fizette ki némi jutalék levonásával.

— **Beszámoló.** Gróf *Zay Miklós* az orosházi választókerület országgyűlési képviselője holnap kezdi meg beszámoló körúrtját a kerület székhelyén Orosházán. Utána a kerület nagyobb községeit keresi fel.

— **Halálozás.** Szeghalmon nagy részvétet keltett *Godán* Ambrus községi bíró nevének elhunytja, ki csütörtökön reggel halt meg szívizérbűdés következtében. A köztisztvisletben álló bíró iránt általános a részvét. Dr. *Godán* Ferencz dobozi orvos édes anyját gyászolja az elhunytban.

— **Vasúti baleset.** Megrázó szerencsétlenség érte *Klein* Mór orosházi ügynök Viktor nevű fiát, ki mint vasúti hivatalnok Fegyverneken van állomáson. Mult héten ő teljesítette a forgalmi szolgálatot. Az egyik sínpar között állt és rendelkezett s e közben csak akkor vette észre az ugyanazon vágányon berobogó vonatot, mikor már csak pár lépésvire volt tőle. Félre ugrott, de még így is érte a gép czilindere s hatalmas erővel oda vágta egy lámpa-oszlophoz, veszedelmes, súlyos zúdásokat okozva. Ha csak egy arasznyira van közelebb, menthetlenül a halál fia. Távíratilag értesített szülei siettek súlyosan sérült fiukhoz, kit csütörtökön este külön betegszállító kocsiiban haza hoztak Orosházára, hogy itthon gyógyíthassák ki nehéz sebeiből.

— **Házi tolvaj.** *Bulla* Sándor orosházi mérnök cselédje *Matula* Zsuzsi szaporitani

igyekezett a bérét olyképen, hogy a keze ügyébe akadt és könnyen elrejtethető holmikat zsebre vágta, eltüntette, többek közt egy 20 korona értékű arany-gyűrűt is elemelt. *Bulla* panaszt emelt a csendőrségnél, ahol az enyves kezű cseléd töredelmes vallomást tett, előadta a gyűrűt és az ellopott egyéb tárgyakat, azután szépecskén vándorolt a kir. járásbírószághoz.

A jelenkor legkitűnőbbjei. Utóbbi időben sokfélélt hallottunk *Hotter-féle* állatgyógykészítményekről s nem kevésbé lepett meg bennünket az, hogy *Hotter* gyógyszerész úr (Becs XII/2. Schönbrunner Strasse 190.) Saját készítményeit a »jelenkor legkitűnőbbjei« jelszóval illette meg. Hogy *Hotter* úrnak készítményeiről való állításáról az igazság kedvéért meggyőződést szerezzünk, kérdést intéztünk mindazon polgári és katonai körökhöz, lötenyésztők, földbirtokosok- és mezeigazdákhoz, kik *Hotter-féle állatgyógykészítményeket* használnak s meggyőzték, hogy *Hotter* úr állításai az igazságnak teljesen megfelelnek. — Elismert tény, hogy *Hotter-féle Training-Fluid* (palackja 1 fnt 20 kr.) elvitathatatlanul a legjobb edző és erősítőszert lovak és szarvasmarhák részére, megbecsülhetetlen hatása, benuások és merevségeknél. *Hotter-féle Agril* (csomagja 80 kr.) elsőrendű táptortakarmány állapot egészségének és erejének fenntartására; óvszer mindentélel vese, máj, hólyag és ideg bajok ellen. *Hotter-féle Absorbinol* moslódóvíz (üregje 7 korona) mindenemű szépség hiba eltávolítására; u. m. daganatoknál, póknál, patabityóknél, szűcsomóknál stb. *Hotter-féle Holttetem* kenőcs (1 egész téglay 4 korona 1/2 téglay 2 korona 40 fillér) a legrovidebb idő alatt eltüntet minden csontnyujtványt és holttetemet; *Hotter-féle Kölika-szer* (3 korona) lovak és marhák köhikájánál és puffadságánál kiváló szolgálatot tesz. Ajánljuk tehát *Hotter* állatgyógykészítményeit t. olvasóinknak előforduló esetekben való használatra s meggyőződésünk, ki ezen szerekkel egyszer kísérletet tesz, azoknak állandó revője leend. Felhívjuk még szives figyelmüket a czikk végjegyére. Lőfej R H monogrammal, s csakis *Hotter-féle* készítmények kérendők, bármily néven-nevezzék utánzatok vissza utasítandók. — **Főraktár Magyarországr részére:** Dr. *Budai* Emil városi gyógyszerárban Budapest, Városház-tér. Dr. *Erger* Leó és *Erger* J. Nádor gyógyszerárban Budapest, VI. Váci-körút 17 és *Török* József gyógyszerárban Budapest, VI. Király-utca 12.

Tánciskola megnyitási értesítés.

Tisztelettel értesítem Gyula város mélyen tisztelt nagyérdemű közönségét, hogy **Gyulán, az újvárosi olvasókör nagytermében folyó évi szeptember 17-ikén** tánciskolát nyitok, a melyre előre is felhívom azon tisztelt szülők figyelmét, kik gyermekeiket, a mai kor kívánalmainak megfelelő alapos tánc-oktatásba részesíttetni óhajlják, sziveskedjenek teljes bizalommal hozzám fordulni. Tanítom ugy a régebbi, valamint a legújabb táncokat. Nagy sujt fektetek különösen arra, hogy a nálam tanulók először is a »tánc alap-állásokba« tökéletes kiképzést nyerjenek, s ebből kiindulva a táncot a legkönnyebben, mégis a leghelyesebben, valamint az illemszabályokat elsajátíthatassák. Továbbá alázattal kérem a becses tánckedvelő urakat és hölgyeket, hogy becses pártolásukkal és megkeresésükkel megtisztelni sziveskedjenek. Tanulókat a tánciskola megnyitásától kezdve bármely időben veszek fel a tánciskola helyiségében. Szives pártfogásaiért esdre s magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok, kiváló tisztelettel

Rácz Károly,

okl. táncoktató Szentseárd.

CSARNOK.

A kulisszák mögött.

Mintegy tíz esztendeje annak, hogy *Ruzsicska* Ármin budapesti antiquárius kirakataiban egy rózsaszín-borítékba fűzött könyvecskét fedeztem fel. A könyv czime a következő vala: »A budapesti népszínház szin-fal titkai.« Szerzője *Puks* Ferencz.

Puks Ferencz? Ki lehet az a *Puks* Ferencz? ... Gondolkozom, gondolkozom. . . de jóllehet az a b-c-ét megtanultam, jó egy pár kocsidekre való könyvet olvastam át, sehogy sem tudtam arra emlékezni, hogy *Puks* nevét valaha olvastam, vagy hallottam volna. Új ember, valami legújabbban felfedezett író lesz, gondoltam magamban, — még pedig a pikáns irodalom művelője kétségtelenül, mert könyveinek czime erre enged következtetni, — tehát egy-kettő: berontok *Ruzsicska* úrhoz s megveszem a szin-fal-titkokat. Nőtlen jogászbotjárt lévén akkoriban, akiben az illúzió különben is úgy forrott, mint a Vezuvban a ki-kitörő láva, még az nap estéjén kiolvastam a fűzetecskét. De mondatom, nagyon lebhűltem, mire a végére értem.

Mit gondolnak, miről szólnak azok a szin-fal-titkok? Azt gondolják ugye, a mit én gondoltam, hogy t. i. a primadonnáktól kezdve a kardalonszók mindenki azokban a szerepeiben van abban bemutatva, a melyeket a szinfalak mögött az udvarló előtt játszik? — Esalatkozni méltóztatik kérem, mint ahogyan én is esalatkozni méltóztatam (s azonfelül még a pénzem is bánta) — mert az egész kis fűzetben elejétől végig szó sem volt primadonnákról, szubrettekről, naivakról, kardalonszókról s effélékről, még kevésbé az ezek körül forgó pikáns eseményekről: ha nem e helyett elő vala adva a t. szerző ellen indított fegyelmi vizsgálat lefolyása, a melynek következtében t. szerkesztő uratam a népszínházi karmesteri állásról *Evra* és *Rákossy* Jenő »pimasz bérenczei« elmozdították. A fűzetke végén szó volt még a szerzőnek valamiféle zeneinstrumentális (de épen nem zsenialis) találmányáról is, melyet a t. olvasó szives figyelmébe ajánlott egy részről, másrészt pedig azzal fenyegette meg azokat, a kik ezt a figyelemzetést »kis kutyába se vették«, hogy sohse lesznek zongoraművészekké, mert ez az eset abszolúte ki van zárva — ugy mond — azokra nézvést, a kik ő általa kifundált szerkezetű zongorát nem vesznek, vagy ilyenek nem gyakorolják játékukat. Ez a függelék felelevenítette bennem azt a vásári jelenetet, a melynek valamikor kis gyerek koromban voltam áhítatos bámulója, a midőn t. i. a mindenféle apró-cseprő tárgyat áruló jó *Olcso* János azt kiabálta hogy:

a ki vesz:
annak lesz;
a ki nem vesz
beteg lesz.

Keserűen csalódva a fűzetkében félredobtam azt s nemskóra elajándékoztam egy mindennapos színházi jó barátomnak, a ki igen szépen megköszönte, sőt egy *Wekerle*-szivart is — igért, de ezt nem adta meg. — A jelen írka-fírka czime is hasonló *Puks* fűzetkéjének címéhez s ezen mert hasonló, nem akarom, hogy kegyetek csalatkozzanak várományaikban. Előre kijelentem tehát, hogy nem a színházi kulisszák mögött törtétek, vagy történhetökről szándékozom beszélni, hanem — s ezt ime alczimbe iktatom — a

boszniai török nők szereleimről, a mi valóban a kulisszák mögött szokott lejátszódni.

Erről a témáról nem beszél nálunk a boszniai kucséber, nem a vissza-risszaterő vigécz, nem az ottani állomásokról szabad-sagra hazajövő baka, sőt talán még a huszár sem (mert ha beszélne sem hinnének neki, épen azért mert huszár.) Olvasni is ritkán lehet róla igaz történetet, mert igen kevés írónékné adódott a személyes megfigyelés, vagy a szavahihető szemtanu előadása után való írás: férfi-író pedig épen nem jut ilyesmibe, ha csak közöttük nem lakik. Én közöttük vagyok immar hosszú évek óta: ime vállalkozom e témáról írni.

A török nők annyira elzárkóztak, illetve elzárkóztattak tartva a világ elől, a férfiak is annyira kevés beszédűek, és nem közlékenyek, hogy idegennek egy pénzes jobbgyért sem felelnének másként a feltett kérdésekre, mint azzal: »nemzám« (nem tudom) vagy »more bit« (meglehet) stb.

Míg a leány gyermek, a mi náluk a 14—15-ik életévvel végződik, addig szabad járás-kelést élvez mindenkor s rendszeren nem tanul semmit, legfőkébb a hájat és a körmeit festeni, amely műveletet anyja illetve a család női tagjai már születésétől kezdve végeznek rajta. Mihelyest nagy leánynak deklarálja a »majkaa« (anya,) attól kezdve vége az utczen való futkosásnak, a gyerekes játszadozásnak s egyáltalán a házból való kimenésnek. A gyerek kisasszony sütni, főzni, gyereket dajkálni, fõni, szõni, varrni tanul, kimenõ-ruhát kap fátýollal, vagy fél álarczczal ellátottat s megismerkedik a férjhezmenés tanával. A mohamedánoknál igen gyakori eset, hogy a lányok már 14—15 éves korukban férjhez mennek, jobban mondva adatnak, ami nem egészen mindegy. Az csak a legkritkább esetben történik meg, hogy a leány nem akarván férjhez menni, aggszüz marad.

Legszébb korszak a török nõ életében az az egy néhány hónap (néha egy-néhány év), a mely idõ alatt a házi teendõket tanulja. Ebben a korban ébrednek benne a szerelem.

Miként fennebb mondtam a leány nem jár a házon kívül, a házban meg elzártan tartatik. Ha ezenfelül tudjuk még azt is, hogy a török nõ szobájába vagy lakosztályába az apán, illetõleg fitestréban kívül semmiféle férfinék bemennie nem szabad (ha csak oda nem hívták, például a »hodzsát« (papot), a »kádít« (törvénytudót) vagy valami családbelilit), önkénytelenül retõdik fel s magyarázatra vár az a kérdés, hogy miképpen ismerkednek hát meg a házassalándó fiatalok?

Ennek két módja van és pedig: láttatlanul, vagy pedig titkos találkák által.

Az elsõ következõkben áll:

Mújónak (Mújó férfi név, ez oly általános, mint nálunk a Péter vagy János) fia van, a ki már 17 éves, erõtlen, eléggé kifejlett és szeretne nõsülni; Haszánnak pedig, a kit Mújó jól ismer, eladó leánya van. Mújó tehát egy szép napon azt mondja Haszánnak:

— Hallod-e szomszéd (ha nem is éppen szomszéd, akkor is annak szõlõtja) mit adsz a leányoddal, ha a fiam elveszi?

— Adok két õkrõt, egy tehenet, öt aranyat, meg egy láda rubafélet.

— Helyes (vagy nem, a szerint, a mint az ajánlat kielégítõ vagy nem) — mond Mújó — nekem is van valamim a ládában nem talál üres házat a lányod: két hét

mulva õsszeadjuk õket. (Ki nem elégitõ válasz esetén tovább alkuszik vagy felbágy az alkuvál s másutt keres szerencsét.)

Imigyen megegyezvén az apát, fekete kávétt hozat Haszán a házból, meghívja arra férfi rokonait és szomszédait, közli velõk a nagy eseményt s közli asszonyával »hanumával« is, és csak legeslegutoljára a menyasz szonnyá lett leányával, a kinek tiltva van ellenkeznie az apja által választott legényhez nõül menni. A megállapított két hét mulva már Izet, a Mújó fia és Fáta a Haszán leánya: férj és feleség. A kodsza vagy diák elõtt kötendõ szerződés késõbbre is maradhat, rendszeren azonban a völégény által való elvívés napján történik.

A házasságkötés e módjánál hiányzik a szerelmeskedés s így hiányzik a — kulissza is. Legfõkébb azt jegyezhetem fel kulisszaticok gyanánt, hogy a völégény menyasszonyát csak a nász lezajlása után látja meg — életében elõször.

Annál érdekesebb a másik, a titkos találkák folytán megismerkedés s az ezt követõ szerelmeskedés és házasság, melyet nem ritkán a leány elrablása elõz meg, gyakran azonban elhagyása követ.

Tudnunk kell, hogy a mohamedánok házai — majdnem kivétel nélkül — minden oldalról magas palánkkal körülrõzõlõk s hogy kapujuk a székely kapuhoz hasonló stýlusban épült, míg a ház maga rendszeren egy emeletes A földszinti részben az utca felõli oldalon többnyire raktár-féle helyiség, vagy bolt van, míg az udvar felõli földszinti rész istálló. A bolt és az istálló között van a lépcsõfeljáró az emeletre, a melynek egy — de sohasem az utca felõli — szárnya a nõk lakosztályát képezi, az épület többi részében pedig a gyerekek és férfiak szobái vannak. A nõi lakosztály összes ablakai a jobb alsó saroktól a baloldali felsõig s a bal alsótól a jobboldali felsõig alkalmazott sűrű farácsozattal ellátva, melyek következtében belátni nem lehet, kifelé pedig vajmi keveset.

A kapu közelében majd nem kivétel nélkül minden török udvarában van egy külön elkerített hely: a kert. S mivel hogy a török nõk általában kedvelik a virágot, szeretnek a kertben tartózkodni s foglalatoskodni. Fialtabb nõkrõl beszélve természetesen megáll az a magyarázat, illetve következtetés is, hogy nem annyira a kert és virágok kedvéért, mint azért szeretnek a kertben lenni, mivel a kert-palánk közei át zavartalanabban tekinthetnek ki a nagy világba, mint sűrű rácsozott ablakaikon. No meg: a kapu is közel van s ha a férfiak közül senki sincs otthon, bizonyára a kapuban áll egy-két lány, vagy menyecske.

Ime a palánk és a kapu játsza a fõszerepet a török-nõk szereleimben. Mert ha ezek nem volnának, bizony soh se tudná az a szobai levegõre kárhóztatott és férfítársaságokból teljesen kizárt szegény »czura« (lány) hogy hogyan néznek ki a község legényei. Ezek a palánkok s ezek a kapuk, jaj de sok szerelmes beszédet hallanak!

Igen szokásos ugyan, hogy az eladó lány a házban lakó nényének, vagy a bizalmasab nõcselédnek megmondja, hogy a kertbe, vagy a kapuhoz megy s ezeket titkaiba beavatja és értesített magát, ha anyja, vagy valaki hivatná; de igen sok esetben magába zárja titkát a szerelmes leányzó s órák hosszat »aszkoval« (enyefleg) a kapun, illetve palánkon belülrõl kívül álló kedvesével. (Képelem, hogy sohajtozik ezeket olvasva egyik-

másik tagja azon arany ifjúságnak, a mely olyan nagy reményû semmibõl áll, a melyekbõl minden lehet, de szeretnék Boszniában törõkháznál kapufélfá lenni!)

Egy szó mint száz egy igaz, hogy a törõknõknél is legedesebb a titkos szerelem.

Mivelhogy a törõknõk Boszniában a házban kívül sem egyedül nem járnak sem pedig sétákat férfiakkal nem tesznek (Konstantinápolyban igen) sõt a mezei munkában sem vesznek részt; ha pedig férfival találkoznak, lehet arczuk el van fedve, félreállnak s hátat fordítanak neki, mert mindezt így parancsolja a kórán: ha egyszer szívük szerelme lobbant, nagyon szerelmesek. S jól lehet minden törõknõ fél a szigorú házfõtõl, a ki a férfiak legõregebbike, vagy legokosabbja, s úrával szemben is feltétlen engedelmességgel viseltetik, mégis megtörténik, hogy szivesebben odahagyja a szõtõi-házat, mint sem kedvesét hagyná el, — vagyis egy szép estén (rendszen este, mialatt a férfiak imájukat végzik a dzsamijában, ami alatt meccset értendõ) megszõkõtti magát.

Ilyen esetben az apa, illetve családfõ az elsõ huszonnégy órában belül nem keresteti leányát, mert a kórán az ezen idõn belül megtérõ nõre nem szab büntetést. Ha azonban ezen nap eltelne a nélkül, hogy akár a leány térne haza, akár pedig a szõkõttõ jelentkeznék, jogában áll a szõkevény leány viszavételét megtagadni, illetve õt családjából és vagyonából kitagadni. Mint hogy azonban a kórán többé-kevésbé minden török tartozik ismerni: a szõkõttõ azonnal a szõkés éjjelét követõ reggelen bejelenteti maga személyesen azonban sose teszi, a leány szõtõi házánál, hogy az nála van s nevéjé akar lenni. Gyakran megtörténik az is, hogy a leány nem akar szõkni, de a legény nem enged s kijelentvén, hogy: »a leány jõs: »viszlek«, felkapja s a közelben várakozó kocsin szépen haza viszi. Ez esetben is ugyan az a jelentés történik a lányos háznál más nap, mint az estõben, hogy tudni illik a megszõkõttõ leány a szõkõttõ nevéjé akar lenni (habár nem igaz), és a szõkõttõ minden esetben megkapja a leányt, — de a formalis nász néha a hozomány iránti alkus hosszantartása miatt csak nagy sokára tartatik meg.

Arra ritkán van eset, hogy férjes asszony idegen férfival folytatna viszonyt. S ha akad ilyen és a megcsalt férj ennek nyomára jön, vagy elkergeti az asszonyt és pedig »feredza« (felõltõ) és minden fillér nélkül, — vagy pedig megõli — Allah parancsára.

Zsilinszky Lajos.

Törvénytésziki esarnok.

A gyulai kir. törvénytésziki, mint polgári felebbezési bíróság elõtt megtartandó szóbeli tárgyalások jegyzéke.

1900. szeptember 18-án:

1900. D. 109. sz. Bakulya György felperesnek, Jelen Istrán alperes elleni ingatlan birtoka iránti pere.

1900. D. 111. sz. Kocsor Imre felperesnek, Beck Károly alperes elleni tulajdoni igény pere.

1900. D. 105. sz. Szücs Lajos és társa felpereseknek, Schnér András alperes elleni bérletbe való helyezés iránti pere.

A tarsalbai bál. Széles jó kedvvel táncoltak a legények a leányokkal Kőrös-Társán a múlt év karácsony második napján tartott báln. Minthogy azonban minden jónak szo-

moru, minden öröme uröm a vége: így jártak meg Kovács Pál, Győri Sándor a miért vádlott társuk Makai László mellett, nem a párviadalban, hanem a vérekedésben elvállalták a segédi szerepet.

Ugyanis legjobb kedve volt Makai Lászlónak, a ki egy ellenlbasát, már t. i. vetélytárs a közös imádoznál, titkos szavakkal az udvarra szólítva jól helyben hagyta, majd bemenne a tánczerembe: „Ki a legény a csárdába” szavakkal a cigányoknak rotont, hogy csak az ő nótáját buzzák: »Sir a kis leány...« Azonban a tánczoló még folytatni akarták a tánczot és így a rendőrbiztos Makait csendre intette, erre ő a rendőrbizost melbe fogta és két társa a barátság érzetétől vezetve segített a biztost a falhoz nyomni, a honnan a boldog párok férfi tagjai szabadították meg és tették bálképes állapotba.

Elnök: Mondja Makai, miért bántotta a rendőrbiztost?

Vádlott: Csak hozzá értem beszélgetés közben, nálunk mozgatják a kezöket az emberek, mikor beszélnek, nem csak a szájuk jár, aztán nem engedte, hogy a szeretöm nótáját huzassam, pedig megígértem neki, hogy elhuzatom; a tánczot abba hagyatom, az em bernek szavának kell állani.

A másik két terhelt pedig azzal védekezett, hogy ök kenyeres pajtásai Makainak s nem hagyhatták ott, ha már bajba került, de különben is a rendőrbiztos ütötte meg előbb öket. A kir. törvényszék Tóth Ferenc közváltó indítványára egy-egy napi fogházra ítélte öket.

Kiadótulajdonos: **Dr. Frankó László.**

Nyilttér.°)

Nyilatkozat.

Azon hir, mi ellenem a városban elterjesztve van, t. i. hogy engem Kocsis Szilárd felfofozott a legaljasabb hazugság, s a ki terjeszti szemtelen, hazug, a ki elhiszi számár. Gyulán, 1900. szeptember 14-én.

Nádház Gyula.

Vasuti menetrend.

— Érvényes május hó 1-től. —

Arad—Budapest k. u. p.

Arad ind.	5-10	8-18	11-20	4-21	3-56	9-35
Kétegyháza	6-14	9-01	12-31	5-04	5-39	10-54
Csaba	6-47	9-23	1-19	5-29	7-27	11-39
B.-Földvár	7-02		1-37	5-38	7-46	11-58
Mező Berény	7-13	9-43	1-49	5-49	8-04	12-11
Gyoma	7-43	10-08	2-21	6-13	8-48	12-47
Mező-Tur	8-13	10-28	2-57	6-35	9-28	1-23
Szajol	9-08	11-00	3-44	7-09	10-25	2-16
Szolnok		11-19	4-13	7-32	12-10	2-49
Ujzás		11-36	4-38	7-50	12-49	3-15
Rákos		12-59	7-03	9-23	4-33	5-52
Budapest érk.		1-10	7-20	9-40	5-00	6-10

Budapest k. u. p.—Arad.

Budapest ind.	6-50	8-10	2-15		10-00
Ujzás		8-28	10-38	3-38	12-38
Szolnok	2-55	8-53	11-07	4-22	4-33
Szajol	3-19	9-07	11-28	4-35	4-52
Mező-Tur	4-22	9-39	12-17	5-04	5-43
Gyoma	5-30	10-04	12-59	5-29	6-19
Mező-Berény	6-49	10-24	1-26	5-50	6-45
B. Földvár	6-25		1-40	6-56	3-54
Csaba	7-09	10-49	2-23	6-13	7-18
Kétegyháza	7-47	11-07	2-54	6-31	7-45
Arad érk.	9-10	11-51	3-55	7-11	8-48

Kétegyháza—Mezőhegyes.

Kétegyháza	ind.	5-18	3-04
Mezőhegyes	ind.	5-51	3-44
Mezőhegyes	érk.	7-04	5-08

Mezőhegyes—Kétegyháza.

Mezőhegyes	ind.	8-50	6-50
Mezőhegyes	ind.	10-24	8-29
Kétegyháza	érk.	10-56	9-05

Mező-Tur—Szarvas—Orosháza.

Mezőtur	ind.	2-46	12-40	5-10
Szarvas		3-39	1-51	
Kis-Szenás		4-31	2-43	
Orosháza	érk.	5-36	3-49	

Orosháza—Szarvas—Mezőtur.

Orosháza	ind.	5-55	11-57
Kis-Szenás		7-32	1-05
Szarvas		8-44	1-58
Mezőtur	érk.	9-30	2-44

K-Szenás—Kondoros.

Kis-Szenás	ind.	4-41	7-45	2-48
Kondoros	érk.	4-56	8-00	3-03

Kondoros—K-Szenás.

Kondoros	ind.	6-50	12-30
Kis-Szenás	érk.	7-05	12-45

Békés-Földvár—Békés.

B. Földvár	ind.	4-05	7-13	1-52	7-28
Békés	érk.	4-25	7-30	2-10	8-81

Békés—Békés-Földvár.

Békés	ind.	6-00	12-45	5-00	11-15
B.-Földvár	érk.	6-17	1-03	5-20	11-35

Vésztó—Kötegyán—Hollód.

Vésztó	ind.	4-45	5-27
Okány		5-07	5-49
Gyanté		5-33	6-07
Sarkad-K.-tur		5-86	6-13
Méhkerék		5-32	6-36
Kötegyán		6-16	6-57
Tenke		8-15	9-03
Hollód	érk.	9-01	9-57

Nagy-Várad—Dévaványa—Gyoma.

Nagy-Várad	ind.	5-50	2-00
Vésztó		9-44	5-10
Szeghalom		10-34	5-55
K-Ladány		11-00	6-1
Dévaványa		12-03	6-55
Gyoma	érk.	12-45	7-39

Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.

Gyoma	ind.	3-40	2-30
Dévaványa		4-37	3-26
K. Ladány		5-13	4-06
Szeghalom		5-40	4-38
Vésztó		6-12	5-22
Nagyvárad	érk.	9-20	9-05

Nagy-Várad—Szeged-Rókus.

Nagy-Várad ind.		10-20	4-80	7-00
Szalonta		11-26	5-44	8-46
Kötegyán		11-46	6-05	9-10
Gyula	8.40	12-21	6-44	10-01
Csaba		2-10	7-41	4-44
Orosháza		3-10	9-10	5-50
H. M.-Vásárhely		4-00	10-02	7-50
Szeged-Rókus érk.		4-35	10-55	7-55

Szeged-Rókus—Nagy-Várad.

Szeged-Rókus ind.		3-40	10-25	6-40
H.-M.-Vásárhely		4-38	11-05	7-50
Orosháza		5-41	11-54	9-20
Csaba		7-00	2-33	4-50
Gyula		7-27	3-05	5-26
Kötegyán		7-57	3-39	6-10
Szalonta		8-23	4-10	6-47
Nagyvárad érk.		9-32	5-30	8-31

Hirdetések.

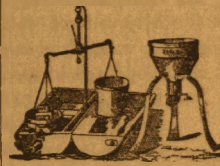

Eladó kisbirtok.

Sarkadkeresztúri Pusztá-Nyéken 40 katasztralis hold föld a rajta levő 11 öl hosszú cserépfedélű lakóház, kettős istálló, kamra, szekérszín és egyéb épületekkel, 4 öles tengeri göré sat. **szabad kézben eladó 19000 koronáért.** A birtokon van az érték 2/3 részének megfelelő betáblázott teher, amely továbbra is megmaradhat. Az épületben italméresi jog gyakoroltatik. Értekezhetni a tulajdonossal

ifj. Fazekas József,

Pusztá-Nyék, posta Sarkadkeresztúr.

Ziska J.

Rostély György
ntóda, ajánl:
gabona tizedes és
százados minőségű

hid-mérlegeket.

A budapesti árú- és értéktözsde szállítója.
Iroda és raktár;

Budapest, VI. kerület, Eötvös-utca 25.

Alapítótott: 1872. 38 4-6

Javitások pontosan. — Árjegyzék bérmentve.

Legujabb amerikai szabadalmazott cikkek.

Aita-kés

fűrészalaku pengével a legfinomabb aczéiből. Ugy a puba, mint szárazkenyeret egyforma könnyűséggel vágja. Pékek, vendéglősök és háziasszonyoknak nélkülözhetetlen.

Ára: 1 drb. 2 korona, 6 drb. 9 korona.

Kelet-bélyegző.

6—12 évre könnyen forgatható. Készletben van magyar, német, francia és olasz.

Egy drb. 2 kor., 6 drb. 9 korona.

Villany-gép.

Iskola, kórház és házi használatra nélkülözhetetlen. **Nem játékszer.**

Egy darab 5 korona.

Amerikai steoroscop.

Felülmulhatatlan plasztika, összehajtható.

Egy darab ára 3 korona.

Ebbez eredeti amerikai fényképek darab-

enként 50 fillér.

Légnymásu fegyver.

Sörét- és golyóra, 250 lépés hordképességgel. Puskapor- és gyutaas nélkül. Darabja 9 korona.

Különlegesség:

Hordható Villamos-lámpák.

Aita duplicator.

Sokszorosító apparátus és százféle egyéb szabadalmazott újdonságok.

Közvetlen behozatal az amerikai Egyesült-Államokból. 40 2-5

Amerikan & International Trading Assocation Budapest, Nádor-utca 16.

*) E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

Amateurök

nem találnak megbízhatóbb vételi forrást
fényképészeti czikkekben

mint

BLOCH A. ARADON,

fénykép-czikkek, papir- és műkereskedése, saját
modern berendezésű könyvnyomda.

240 oldalra terjedő képes árjegyzék 60 fillér portómentesen, mi az első rendelésnél visszatérítetik.

Fizetőképessé revőknek fizetési kedvezmények. Hivatásos fényképészeknek árkedvezmények. Laboratorium az üzletben. Első oktatás ingyen. Kidolgozások és sokszorosítások jutányosan. Minden fénykép czikk friss minőségben raktáron. Kodak, Schleussner, Kurtz, Nonpareille és egyéb czikkek. — Naponta pontos expeditio.

Összeköttetésem az elsőrendű gyárakkal bármely más
28 8-10 czéggel versenyképessé tesznek.

Alkalmi vétel.

Kerékpárosztályunkból fennmaradt **amerikai Progress és Steyr fegyvergyári új kerékpárok darabonként 75 frt**

készpénzért, valamint különféle alkatrészek és felszerelési czikkek is **olcsón eladók.**

Wollák és Társa irógépkereskedők Budapest,
VI., Vörösmarty-utca 47. b.

37 4-4

Első rangu bankok és intézetek világra szóló találmányunk ismerete óta, kizárólag az

TRADE
MARK

Aita-Duplikatort

használják. Felülmúl minden eddig létezőt. Miután vastag folyású vegyi tintára nincsen szükség, — sokszorosítja a közönséges ténát, másoló-írónt és irógép-írást. A massa nem lesz főzve és különböző kéziratokat lehet egymásután lemásolni. Egyetlen készülék sem olyan olcsó használatban. Nem romlik sem melegben, sem hidegben. Előkelő referenciák és számtalan elismerőlevél. Prospektusok ingyen. Próba massa posta doboz nagyságban 2 frt. Szétküldés utánvétellel.

Kizárólagos elárúsító:

American & International Trading Association
Budapest, Nádor-utca 16. szám.

Amerikai ajándékok és különlegességek közvetlen behozatala.

38 4-4

Az „Aita-irógép“

I. rendű gyártmány hasonló Hammond rendszerhez 250 korona.

A fővárosba utazóknak különösen ajánlva!

ATELIER FRIDA

Budapest, VI. Nagymező-utca 28. (Szemben a Somossy-mulatóval.)
Egyetlen előkelő földszintes fényképészeti műterem.

Kitűnő képek. — Olcsó árak.

Nagyobbitások bármilyen régi fénykép után, a legkitűnőbb kivitelben, életnagyságig és azon felül. 35 5-6

Ára: 10 koronától 100 koronáig.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI

HECZYFORRÁS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉCLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Kapható Gyulán: Zuzmann János, Ferentzy Alajos
és ifj. Kohlmann Ferencz fűszerkereskedésében.

13 9-12

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálok és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-akék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek árjegyzékben köd-
natra ingyen és bérmentve
küldünk.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.